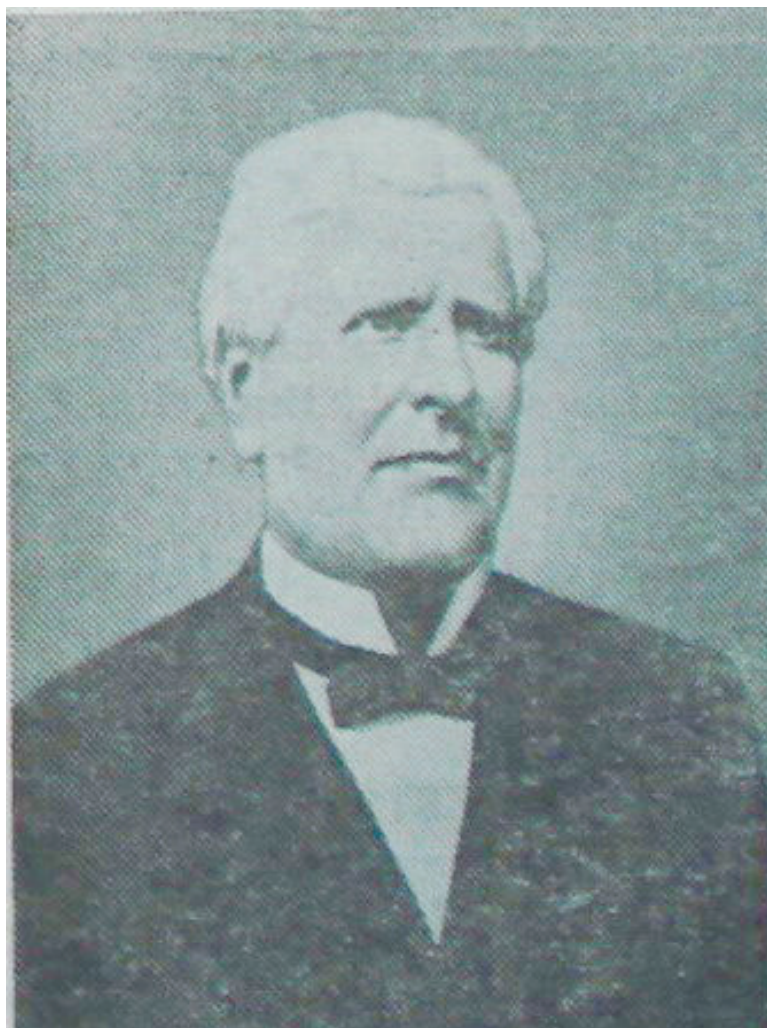

Cu ocazia celebrării, la 1 decembrie 2018, a 100 de ani de istorie modernă a României, Institutul Național de Statistică și-a propus ca până la ziua centenară a Marii Uniri să realizeze periodic un newsletter special dedicat câte unui mare statistician român, care, prin aportul său la teoria și practica statistică, a avut o contribuție importantă la dezvoltarea statisticii românești.

Aparițiile vor fi anunțate din timp pe pagina de facebook și vor putea fi consultate pe site-ul Institutului Național de Statistică (www.insse.ro) și al Suplimentului Revistei Române de Statistică (www.revistadestatistica.ro/supliment).

Ion Ionescu de la Brad

Ion Ionescu de la Brad (iunie 1818 – decembrie 1891) a fost membru de onoare al Academiei Române. Fiu de preot, și-a petrecut o bună parte a copilăriei la moșia schitului de la Brad administrată de tatăl său. A beneficiat de o educație deosebită, bucurându-se de îndrumarea celebrului revoluționar pașoptist Eftimie Murgu, ajungând la rândul său, el însuși, un participant activ al mișcării pașoptiste. La doar 24 de ani a devenit profesor

de agronomie la Academia Mihăileană din Iași, fiind unul dintre promotorii principali ai realizării reformei agrare în Principatele Române. În anul 1838 a plecat în Franța unde s-a specializat în economie agrară la renumita Școală a agronomului Mathieu de Dombasle și a a statisticianului Moreau de Johanes, frecventând cursuri de fizică, chimie și istorie la Sorbona,

continuare în pagina 2

februarie 2017

Colectiv redacțional:

Hadrian TĂNASE

Andreea IORDAN

Tania CIMPOERU

Bogdan PĂTĂRLĂGEANU

Cătălin MÎRLOGEANU

Bogdan DRĂGHIA

comunicare@insse.ro

ISSN: 2537 - 3129

Ion Ionescu de la Brad

urmare din pagina 1

de botanică la Jardin des plantes și de economie la Conservatoire des Artes et Métiers.

A participat alături de Nicolae Bălcescu la revoluția din 1848, luptând pentru drepturile țăranilor și pentru oprirea abuzurilor, ceea ce a dus la arestarea de către armata otomană și trimiterea lui în exil la Constantinopol. Acolo a scris o serie de lucrări de specialitate cum ar fi: Agricultura din Brusa, Agricultura din Dobrogea (1850), Agricultura din Tesalia (1851), precum și un raport asupra Asiei Mici (1856). Se întoarce în țară opt ani mai târziu, în 1857, cu o multitudine de cunoștințe și experiență în domeniul agriculturii ca urmare a ocupării unor funcții importante precum cea de Membru în Consiliul Agriculturii, director al Școlii de Agricultură de la San Stefano, expert, consilier imperial și administrator al domeniilor din Tesalia ale marelui vizir Reșid Pașa.

Reprezintă un nume de referință în ceea ce privește modernizarea agriculturii românești și nu numai, ca practician și teoretician, lăsând dovadă o mulțime de lucrări științifice.

Pentru susținerea drepturilor țăranimii, el a înființat patru gazete dintre care cea mai cunoscută este „Țeranul Român” (1861 - 1863). A fost implicat și în viața politică, fiind ales ca deputat de Roman, încercând din această poziție să apere drepturile țăranilor și să își reprezinte cât mai bine alegătorii. Deranjând autoritățile prin acțiunile sale, în anul 1860 a fost îndepărtat de la conducerea Oficiului de Statistică și „exilat” vreme de trei luni la Mănăstirea Neamțului.

Bun cunoscător al problemelor rurale, la alcătuirea Legii pentru Reforma Agrară, a fost consultat chiar de către Alexandru Ioan Cuza. A lucrat ca inspector general agricol până în 1869, când a luat decizia să cumpere moșia de la

Brad (de la care și-a luat și numele „Ion Ionescu de la Brad”). Aici a creat o „fermă model” în care copiii orfani erau luați, crescuți și educați. A numit ferma sa „Orfelinatul Agricol de la Brad”, fiind considerat astfel cel dintâi care a practicat la noi în țară o acțiune de tip „plasament familial”. Se stinge din viață la 73 de ani, la 16 decembrie 1891. A fost înmormântat în cimitirul de la Brad alături de înaintașii săi. Casa memorială se află undeva la limita dintre localitățile Negri și Brad. Nu a avut niciun urmaș direct.

În cursul vieții preocupările sale au fost complexe, axându-se pe multiple aspecte din diverse domenii cum ar fi economia politică, agronomia, statistica și contabilitatea. Ion Ionescu de la Brad face parte din primul val de statisticieni români fiind și primul conducător al Oficiului de Statistică din Moldova, postură din care demarează primul recensământ al populației din Moldova (1859-1960), de după Unire. S-a remarcat ca un savant și scriitor de mare valoare. A acționat cu energie și devotament patriotic pentru emanciparea poporului român, numele său aflându-se la loc de cinste alături de alte personalități ale secolului al XIX-lea. Prin lucrările și acțiunile sale a influențat mulți cercetători, intelectuali, preoți, medici și învățători care intrau în contact în mod constant cu necesitățile sociale, economice și realitățile zilnice specifice perioadei respective. Toată activitatea sa îl consacră ca reper de viziune și intrinsecă aspirație spre perfecțiune științifică, rămânând definitiv înscris în filele istoriei noastre ca un exemplu de urmat pentru contemporani.

Casa memorială „ Ion Ionescu de la Brad „ se găsește în Bacău, pe partea stânga a șoselei Prăjești-Brad, exact la ieșirea din localitatea Negri și intrarea în localitatea Brad. Vis-a-vis de casa memorială se găsește o troiță.

Ion Ionescu de la Brad, în viziunea unor personalități din România

Dr. Constantin Ionescu

„În personalitatea complexă a lui Ion Ionescu s-au asociat viziunea largă a umanistului, rigurozitatea cercetătorului, eficiența practicianului și pricepera organizatorului cu ideile sociale și științifice cele mai înaintate ale vremii sale.”

„Prin erudiția sa umanistă și pluralitatea preocupărilor sale, Ion Ionescu, se înrudește pe plan spiritual cu marile figuri ale Renașterii. Cunoștea limbile latină, greacă, franceză și ceva mai târziu – engleza, germana, turca; a tradus din Fénelon, Massillon, Florian, Cicero și alții. La Roville și Auxerre a studiat agricultura iar la Sorbona fizica, chimia, științele naturale. A urmat cursurile de economie politică predate de A. Blanqui și de Pellegrino Rossi, prilej

cu care a studiat și lucrările de bază în domeniul statisticii.”

„Activitatea lui Ion Ionescu de la Brad ca director al statisticii din Moldova a fost de scurtă durată. Și totuși, datorită energiei și pasiunii care-l caracterizau, competenței pe care a dobândit-o prin studiu și meditație, agerimii minții sale, Ion Ionescu de la Brad a realizat în acest răstimp o operă vastă și în unele privințe valabilă și astăzi: a îmbogățit metodologia statistică, a întocmit un vast program de cercetare, a elaborat un îndrumar de statistică teoretică.”

(Dr. Constantin Ionescu, director general al Direcției Centrale de Statistică – Un veac și jumătate de la nașterea lui Ion Ionescu de la Brad, ctitor al statisticii românești

Evoluția învățământului superior agronomic din România

- În perioada 1835-1836 la Academia Mihăileană se făceau cursuri de inginerie, economie agrară și medicină veterinară. Tot la Academia Mihăileană între 1842-1846 s-a înființat Catedra de economie agricolă, la care a predat Ion Ionescu de la Brad.
- În anul 1948 ia ființă Institutul Agronomic Ion Ionescu de la Brad din Iași. După 1990 poartă denumirea de Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară.

- „Din Istoria Statisticii Românești, Culegere de articole”, 1969)

Academician Iulian Văcărel

Acad. Iulian Văcărel a prezentat la o sesiune comemorativă a Academiei Române repere ale vieții și activității lui Ion Ionescu de la Brad cel mai mare agronom român al timpului său, reputat economist, organizator al statisticii în țara Moldovei, deschizător de drumuri în

organizarea cercetării monografice și a sociologiei rurale, întemeietor al învățământului agricol de toate gradele, participant activ la revoluția din 1848 din Moldova și neobosit militant pentru emanciparea clăcașilor și apărarea intereselor țărănimii.

(Comunicatul Academiei Române privind Personalitatea și activitatea agronomului, economistului și omului politic Ion Ionescu de la Brad cu ocazia împlinirii a 110 ani de la trecerea sa în eternitate, în ziua de 19 septembrie 2002)

Academician Gheorghe Ionescu-Șișești

„Ion Ionescu de la Brad a avut o activitate uimitoare și multilaterală, care a înaintat pe drumuri bine croite și s-a desfășurat limpede și statornic, potrivit ideilor călăuzitoare ce și le-a fixat încă din tinerețe. Bărbați ca Ion Ionescu de la Brad sunt expresiunea și exponenții epocii lor. Ei prind și amplifică forțele și năzuințele contemporanilor. Ei

rânduiesc, clarifică și transformă în realizări ceea ce este la alții aspirația timidă și nedefinită. Ei duc faclele de lumină în întuneric și luminează drumurile viitorului. Precum pamântul aspiră ploile și le redă în seva plantelor și în apa limpede a izvoarelor, tot așa a aspirat Ion Ionescu de la Brad tot ce era principiu fecund și generos în epoca sa, redând apoi

contemporanilor seva faptelor și izvoarelor cristaline ale gândirii sale.”

(Acad. Dr. Gheorghe Ionescu-Șișești la 1 februarie 1942 la conferința prilejuită de comemorarea a 50 de ani de la moartea lui Ion Ionescu de la Brad)

Ion Măzăreanu

„A organizat totul după principii științifice, înființând o fermă model mică – așa, ca pentru un țăran -, o fermă model mare și o școală de agricultură unde a avut elevi pe cheltuiala sa. (...) Ca o recunoaștere a ceea ce a făcut el de-a lungul vieții, a fost numit membru corespondent al Societății Academice Române (azi Academia Română), iar din anul 1884 a devenit membru

onorar (există o scrisoare a sa la Biblioteca centrală universitară Iași către episcopul Melchisedec al Episcopiei Romanului prin care declină această decizie a societății academice). În perioada 1876-1883, a fost ales deputatul țăranilor din colegiul al IV-lea de Roman (...). Cele 42 de cărți și broșuri tipărite, aproape 400 de articole din gazetele din țară și străinătate, precum și manuscrisele

sale se apropie de 14.000 de pagini. Prin ceea ce a scris și a făcut, Ion Ionescu se situează ca un agronom de înalt prestigiu internațional”.

(Inginer agronom Ion Măzăreanu, fost cercetător științific la Stațiunea de Cercetări Agricole Secuieni (Neamț), articol în Ziarul de Roman - Recuperarea valorilor autentice: Ion Ionescu de la Brad, 2015)

Mircea Biji

„Preocupările pentru statistică ale lui Ion Ionescu își au izvorul în activitatea sa de cercetare științifică și mai ales în cercetările cu caracter monografic. Monografia este forma preferată de studiu al lui Ion Ionescu. Între studiile cu caracter monografic realizate de el și în care utilizează statistica ca mijloc de cunoaștere și de ilustrare a aspectelor concrete ale vieții social-economice putem aminti: „Excursion agricole à Brussa”, 1849; „La Thessalie, telle qu'elle est et telle qu'elle peut être”, 1851; „Excursion agricole en Asie Mineure”, 1856; „Etude sur le domain impérial de Hailer Kiflar”, 1856; o monografie a Mănăstirii Neamțului, 1861 etc. În deceniul al șaptelea al secolului al XIX-

lea a scris trei lucrări mari pentru a caracteriza agricultura din trei județe ale țării, care sunt de fapt trei monografii complete de județe. Aceste lucrări care însușează aproape 2000 de pagini, cuprind un material documentar prețios pentru epoca pe care o caracterizează și-l arată pe Ion Ionescu de la Brad ca precursor al metodologiei monografice în studiul vieții social-economice din țara noastră”

„Monografiile de județe întocmite de Ion Ionescu sînt o dovadă concretă că el a apreciat just felul cum trebuie folosită statistica, chiar dacă nu a realizat întodeauna analize științifice, aplicînd principiile pe care le-a enunțat în „Povățuirii” pentru catagrafia Moldovei”

„Din activitatea practică statistică a lui Ion Ionescu izvorăsc cele mai multe din ideile care-l îndreptățesc să se numere printre precursorii teoriei și metodologiei statistice înaintate. Metodologia observării statistice, a întocmirii tabelelor pe grupe și combinate, germenii teoriei grupărilor, principiile de prelucrare a materialelor observării, utilizarea metodei monografice în studiul fenomenelor social-economice își găsesc o fundamentare justă în lucrările lui Ion Ionescu.”

(M. Biji – Statistica în lucrările cu caracter monografic ale lui Ion Ionescu de la Brad - „Din Istoria Statisticii Românești, Culegere de articole”, 1969)

Neculai Tabără, Mihaela Ungureanu, Carmen Nistor

„Lucrarea „Povățuirii pentru Catagrafia Moldovei, precedate de oarecare elemente de statistică și publicate de Direcția Centrală de Statistică din Ministerul Interior al Moldovei” (Iași, 1850) prezintă o importantă contribuție în domeniul statisticii, mai ales prin partea ei introductivă intitulată „Elemente de statistică”. Aceasta poate fi considerată

un adevărat manual de statistică, primul de acest fel apărut în limba română.”

„În lumina realelor contribuții aduse de Ion Ionescu de la Brad la dezvoltarea teoriei și practicii statisticii românești din secolul al XIX-lea, se apreciază că el se numără printre cele mai reprezentative personalități, cu certe calități de teoretician, îndrumă-

tor metodologic și inovator în statistica românească.”

(Prof. univ. dr. Neculai Tabără, Dr. ec. Mihaela Ungureanu, Drd. Ec. Carmen Nistor – Ion Ionescu de la Brad – precursor al economiei agrare, statisticii și contabilității în Revista Română de Statistică – Supliment nr. 9/2014)

Ion Ionescu a făcut la Brad o fermă-școală, pe care a condus-o timp de 22 de ani. Aici s-a practicat, începând cu 1869, o agricultură model, folosind metode avansate.

Ion Ionescu de la Brad a trăit printre greci și a vorbit limba lor, pe care o stăpânea încă de la o vârstă fragedă. În orașul Larissa, capitala provinciei Tesalia, a administrat mai multe moșii și a reușit să îmbunătățească producția agricolă. Numele lui Ion Ionescu de la Brad este trecut pe o placă comemorativă aflată în curtea bisericii Sfântul Gheorghe din Larissa.

Ion Ionescu de la Brad în municipiul Roman

În urmă cu două secole, într-o casă din Roman, la 24 iunie 1818, se naștea Ion Ionescu de la Brad - unul dintre românii care aveau să contribuie la schimbarea înfățișării țării prin implicare sa în reforma agrară de la mijlocul secolului al XIX-lea. El mai este amintit, astăzi, din păcate, doar când vorbim de strada care-i poartă numele, de liceul din comuna Horia, sau când un trecător se uită la bustul marelui agronom din Parcul municipal. Agronom și statistician de înalt prestigiu național și internațional, Ion Ionescu de la Brad a copilărit pe strada din Roman care îi poartă numele. Școlit în Franța, a revenit în țară și, printre altele, a înființat prima școală agricolă în Moldova.

Bustul lui Ion Ionescu de la Brad din Parcul municipal din Roman

Mormântul lui Ion Ionescu de la Brad, din localitatea Brad

Casa părintească din Roman în care s-a născut Ion Ionescu de la Brad

Sursă fotografii: ziarulderoman.ro

FOTOGRAFIE DOCUMENT

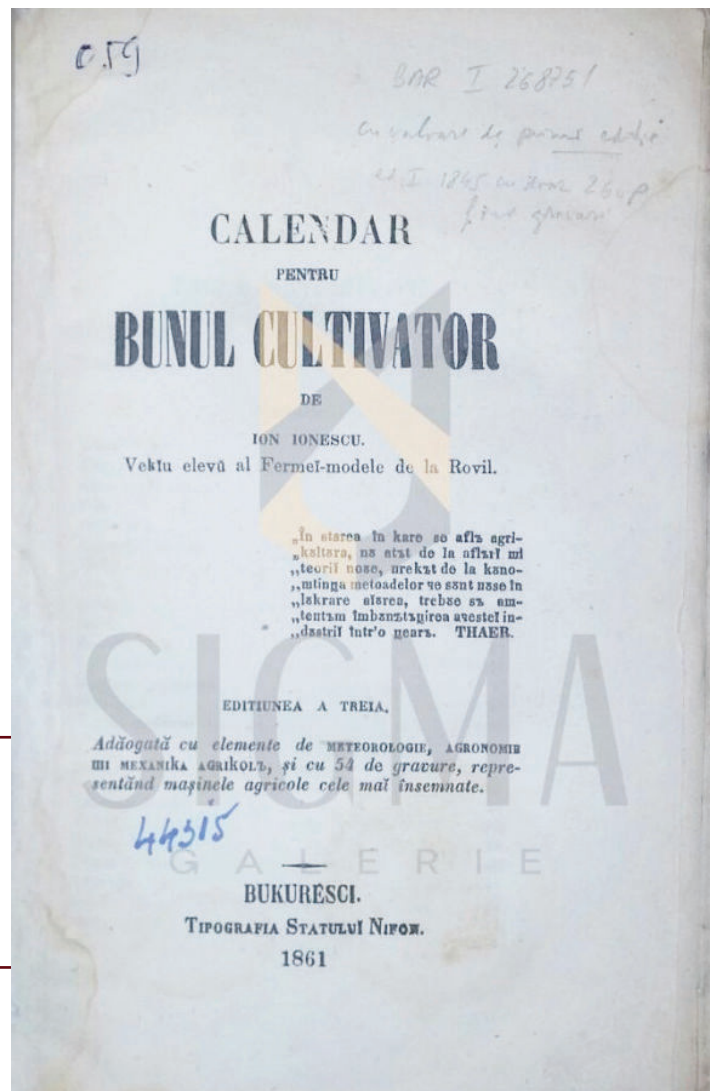
În Grecia, a înființat o școală de agricultură și contabilitate, a înființat trei ferme pentru instruirea țăranilor în lucrul pământului și a amenajat un sistem de irigații în apropierea râului Pinios. Agronomul a realizat chiar o monografie a provinciei grecești Tesalia, prima încercare științifică despre cea mai importantă zonă agricolă a Greciei.

Biserica Sf. Gheorghe din Pyrgetos - construită de Ion Ionescu de la Brad în 1856

„Vieța și opera întâiului țărănist român” - lucrare dedicată lui Ion Ionescu de la Brad, apărută în 1922, Editura Ramuri, din Craiova.
Sursă foto: www.dacoromanica.ro

„Calendar pentru bunul cultivator”, publicație scrisă de Ion Ionescu de la Brad, apărută în 1861.
Sursă foto: www.sigmagalerie.ro